

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Viestinnän laitos	
Tekijä-Författare-Author Lehtonen, Pipsa Lotta			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Ennakkoluulo, ylpeys ja arki : Naisten vapaaehtoisen asepalveluksen ja varusnaisten kehystäminen sanomalehdissä 1995-2005			
Oppiaine-Läroämne-Subject Viestintä			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2007-01-22	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 98 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkielma käsittelee naisten vapaaehtoisen asepalveluksen ja varusnaisten kehystämistä sanomalehtiaineistossa vuosien 1995 ja 2005 välisenä aikana.</p> <p>Tutkimus nojautuu konstruktivistiseen viestinnän käsitykseen, jossa todellisuus ymmärretään sosiaalisesti rakentuneeksi. Media ei ole vain peili, joka heijastaa kuvan naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta vaan yhteiskunnallinen arena, jossa kilpaillaan naisten vapaaehtoisen asepalveluksen määrittelyistä. Määrittelyt jostakin yhteiskunnallisesta ilmiöstä eivät vain heijasta ongelmaa vaan myös luovat sitä. Tutkimuksen keskeiset teoreettiset käsitteet on lainattu feministisestä tutkimuksesta, feministifilosofi Judith Butlerilta. Hänen teoriansa sukupuolen performatiivisuudesta ja heteroseksuaalisesta matriisista ovat keskeisiä erityisesti sukupuolen representaatioiden analyysissä.</p> <p>Tutkimusmenetelmänä on käytetty kehysanalyysiä, jota on pohjustettu määrällisellä teemoittelulla ja tarkennettu sukupuolten representaatioiden lähiluvulla. Tutkielman aineisto koostuu 207:stä varusnaisista vuosien 1995 ja 2005 välillä kirjoitetusta lehtijutusta, jotka on kerätty Iltalehdestä, Helsingin Sanomista, Savon Sanomista, Satakunnan Kansasta, Kainuun Sanomista, Lapin Kansasta ja puolustusvoimien uutislehdestä Ruotuväestä.</p> <p>Tutkimuksen tärkeimmät tulokset ovat analyysin tuloksena löydetty ennakkoluulon-, ylpeyden- ja arjenkehukset, joiden kautta naisten vapaaehtoista asepalvelusta on 1995–2005 sanomalehdissä määriteltä. Kehykset määrittelevät naisten vapaaehtoista asepalvelusta ja varusnaisia omista näkökulmistaan. Myös sukupuolta, enimmäkseen naiseutta, rakennetaan kussakin kehyksessä eri tavoin.</p> <p>Ennakkoluulonkehyksessä vaikuttaa perinteinen ymmärrys sukupuolten työnjaosta ja tehtävistä kulttuurissamme. Naisten armeijaan meno on muutos, jonka seurauksista ei voi olla varma. Ennakkoluulonkehyksessä keskeisinä rakentajina ovat toimittajat, jotka tarkastelevat naisten armeijataipaleen alkua epäillen naisten kykenevyyttä suoriutua armeijasta. Naiseutta representoidaan hyvin feminiinisesti ja yksityiskohtaisesti aina kuukautisia myöten.</p> <p>Ylpeydenkehys kertoo naisten vapaaehtoisen asepalveluksen ja varusnaisten menestystarinan. Vapaaehtoista asepalvelusta suorittavista naisista yli puolet saa johtajakoulutuksen, kun vastaavasti varusmiehistä koulutuksen saa vajaa kolmannes. Kehyksessä korostetaan sukupuolten tasapäistä suoriutumista armeijassa, naisten palveluksen ongelmattomuutta sekä varusnaisten motivaatiota. Kehyksen keskeiset toimijat ovat puolustusvoimien kantahenkilökunta ja varusnaiset. Ylpeydenkehyksessä varusnaisen erottaa varusmiehestä ainoastaan naisellisempi tukka, jolla naiseutta kehyksessä representoidaan. Menestyvä varusnainen on samaa sukua vahvan suomalaisen naisen kanssa, joka löytyy myös kotimaisista elokuvista ja sosiologian teksteistä.</p> <p>Arjenkehyksessä huomio ei kiinnity asepalvelusta suorittavan naisen sukupuoleen vaan palvelukseen. Arjenkehy muistuttaa erilaisista varusnaisten kohtaamista vastoinkäymisistä ja ongelmista. Kehys täydentää naisten vapaaehtoisen asepalveluksen määrittelyä, muttei uhkaa muita kehyksiä. Sukupuolta rakennetaan kehyksessä perinteisesti, mutta myös heteronormatiivisuus esimerkinomaisesti kiistäen.</p> <p>Kehykset asettuvat kymmenen vuoden aikajanelle siten, että naisten vapaaehtoisen asepalveluksen alkaessa 1995 aktivoituu ennakkoluulonkehys. Ylpeydenkehys ohittaa sen 1996, mistä lähtien se hallitsee aineistoa. Arjenkehys esiintyy aineistossa ensimmäisiä kertoja 1999, muttei missään vaiheessa hallitse määrittelyä.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords asepalvelus naiset lehdistökirjoittelu puolustusvoimat kehysanalyysi konstruktivismi feminismi naiseus sukupuoliroolit sotilashenkilöstö			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			

Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information